TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI TARTIBGA SOLISHDA SUG'URTA MEXANIZMIDAN FOYDALANISH

Abirqulova Sohibjamol Normuhammad qizi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti assistenti

Kalit so'zlar: Iqtisodiy faoliyat, investitsiya, sug'urta tuzulishi, sug'urta faoliyati, hukumat, tadbirkorlar.

Kirish: Tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda sug'urta mexanizmidan foydalanish so'nggi yillarda katta qiziqish va munozaralarga sabab bo'ldi. Korxonalar va jismoniy shaxslar xalqaro savdo va investitsiyalar bilan shug'ullanar ekan, ular ko'pincha moliyaviy farovonligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan bir qator xavf-xatarlarga duch kelishadi. Ushbu qiyinchiliklarga javoban, ko'pchilik ushbu xavflarni boshqarish va yumshatish vositasi sifatida sug'urtaga murojaat qilishdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat milliy chegaralar orqali sub'ektlar o'rtasidagi bitimlar va o'zaro aloqalarning keng doirasini qamrab oladi. Bu iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, innovatsiyalarni rivojlantirish va global o'zaro bog'liqlikni kuchaytirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, tashqi iqtisodiy faoliyat biznes va iqtisodiyotga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan turli xil xavf va noaniqliklarni ham keltirib chiqaradi. Sug'urta mexanizmi ushbu xavflarni kamaytirish va tashqi iqtisodiy faoliyatning uzluksiz oqimini ta'minlashda hal qiluvchi vosita bo'lib xizmat qiladi.

Xatarlarni kamaytirish va moliyaviy himoya qilish

Sug'urta jismoniy shaxslardan yoki korxonalardan sug'urta kompaniyalariga moliyaviy xatarlarni o'tkazish orqali xatarlarni kamaytirishda asosiy rol o'ynaydi. Tashqi iqtisodiy faoliyat sharoitida sug'urta polislari bir qator potentsial yo'qotishlardan moliyaviy himoya qiladi, jumladan:

Siyosiy xatarlar: ushbu xatarlar siyosiy beqarorlik, hukumat harakatlari yoki xorijiy investitsiyalar yoki operatsiyalarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan qonunlar va qoidalarning o'zgarishi natijasida yuzaga keladi. Siyosiy risklarni sug'urtalash ekspropriatsiya, milliylashtirish yoki valyutaning o'zgarmasligi tufayli yo'qotishlarni qoplaydi.

Tijorat xatarlari: ushbu xavflar xorijiy korxonalarning kundalik operatsiyalari bilan bog'liq, masalan, shartnomani buzish, yetkazib beruvchilarning ishdan chiqishi yoki mahsulot javobgarligi da'volari. Tijorat sug'urta polislari ushbu xatarlarni qoplashni ta'minlaydi, moliyaviy barqarorlik va operatsiyalarning uzluksizligini ta'minlaydi.

Valyuta xatarlari: valyuta kurslarining o'zgarishi tashqi iqtisodiy faoliyat rentabelligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Valyuta xavfini sug'urtalash korxonalarga ushbu xatarlarni salbiy valyuta harakatlaridan himoya qilish orqali boshqarishga yordam beradi.

Savdo va investitsiyalarni osonlashtirish

Sug'urta, shuningdek, korxonalarga ishonch va xavfsizlikni ta'minlash orqali savdo va investitsiyalarni osonlashtirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Kompaniyalar yetarli sug'urta qoplamasiga ega ekanliklarini bilsalar, ularning xatarlari kamaytirilishini bilib, tashqi iqtisodiy faoliyat bilan shug'ullanish ehtimoli ko'proq.

Sug'urta bir qancha imkoniyatlar taklif qilaolishi mumkin:

Kirish uchun to'siqlarni kamaytirishi: potentsial yo'qotishlardan moliyaviy himoya qilish orqali sug'urta tashqi iqtisodiy faoliyat bilan bog'liq xavflarni kamaytiradi va uni barcha o'lchamdagi korxonalar uchun qulayroq qiladi.

Investorlarning ishonchini oshirishi: sug'urta investorlarga ularning investitsiyalari siyosiy, tijorat va valyuta xavflaridan himoyalanganligiga ishonch hosil qiladi va ularni tashqi bozorlarga sarmoya kiritishga undaydi.

Iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishi: sug'urta xatarlarni taqsimlash va moliyaviy barqarorlik uchun asos yaratib, korxonalar va mamlakatlar o'rtasida ishonch va hamkorlikni rivojlantiradi.

Normativ-huquqiy baza va siyosat masalalari

Tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda sug'urtadan foydalanish mustahkam me'yoriy-huquqiy bazani va asosli siyosatni talab qiladi. Hukumatlar va nazorat qiluvchi organlar sug'urta kompaniyalarining moliyaviy jihatdan sog'lom va o'z majburiyatlarini bajarish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Asosiy fikrlarga quyidagilar kiradi:

To'lov qobiliyati va moliyaviy barqarorlik: sug'urta kompaniyalari potentsial majburiyatlarini bajarish uchun yetarli kapital va zaxiralarni saqlashlari kerak. Tartibga solish nazorati kompaniyalarning moliyaviy hayotiyligini va o'z majburiyatlarini bajarishini ta'minlash uchun juda muhimdir.

Shaffoflik va oshkor qilish: sug'urta polislari aniq va shaffof bo'lishi kerak, bu sug'urta qildiruvchilarga ularning qamrovi va cheklovlari to'g'risida har tomonlama tushuncha beradi. Nazorat qiluvchi organlar sug'urta qildiruvchilarni himoya qilish va sug'urta sohasiga ishonchni saqlash uchun shaffoflik va oshkoralikni targ'ib qilishlari kerak.

Adolatli muomala: sug'urta kompaniyalari sug'urta qildiruvchilarga adolatli munosabatda bo'lishlari, ularning zararlari uchun tegishli kompensatsiya olishlarini ta'minlashlari kerak. Normativ asoslar nizolarni hal qilish va sug'urta qildiruvchilarning huquqlarini himoya qilish mexanizmlarini yaratishi kerak.

Tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda sug'urta mexanizmidan foydalanishning asosiy usullaridan biri bu xalqaro savdo va investitsiyalar bilan shug'ullanadigan yuridik va jismoniy shaxslarning ehtiyojlariga moslashtirilgan turli xil sug'urta mahsulotlarini taqdim etishdir. Ushbu mahsulotlar savdo kreditlarini sug'urtalash, siyosiy xavflarni sug'urtalash va xorijiy investitsiyalarni sug'urtalashni o'z ichiga olishi mumkin. Chet ellik xaridorlar tomonidan to'lanmaslik, eksproprietsiya va siyosiy zo'ravonlik kabi bir qator xatarlarni qoplash orqali ushbu sug'urta mahsulotlari tashqi iqtisodiy faoliyatni engillashtirish va himoya qilishga yordam beradi.

Sug'urta mahsulotlarini taqdim etishdan tashqari, sug'urta mexanizmi xalqaro maydonda sug'urta xizmatlarini ko'rsatishni tartibga soluvchi me'yoriy asoslar va standartlarni o'rnatish orqali tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda ham qo'llaniladi. Ushbu ramkalar va standartlar sug'urta provayderlarining chegaralar bo'ylab samarali va samarali ishlashini ta'minlash va tashqi iqtisodiy faoliyat bilan shug'ullanuvchi yuridik va jismoniy shaxslarning ehtiyojlarini qondiradigan yuqori sifatli mahsulot va xizmatlarni taklif qilish imkoniyatiga ega bo'lish uchun ishlab chiqilgan.

Bundan tashqari, sug'urta mexanizmi tashqi iqtisodiy faoliyatni chegaralar orqali sug'urta xizmatlarini ko'rsatishni tartibga soluvchi xalqaro shartnomalar va konventsiyalarni tuzish orqali tartibga solishda ham qo'llaniladi. Ushbu shartnomalar va konventsiyalar sug'urta xizmatlarini transchegaraviy ko'rsatishni osonlashtirish va tashqi iqtisodiy faoliyat bilan shug'ullanadigan yuridik va jismoniy shaxslarning o'z xavf-xatarlarini samarali boshqarish va kamaytirish uchun zarur bo'lgan sug'urta mahsulotlari va xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash uchun mo'ljallangan.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda sug'urta mexanizmidan foydalanish xalqaro savdo va investitsiyalar bilan shug'ullanuvchi yuridik va jismoniy shaxslar uchun muhim va qimmatli vositadir. Sug'urta mexanizmi bir qator sug'urta mahsulotlarini taqdim etish, me'yoriy asoslar va standartlarni yaratish, xalqaro shartnomalar va konventsiyalarni yaratish

orqali tashqi iqtisodiy faoliyatni osonlashtirish va himoya qilishga, shuningdek, yuridik va jismoniy shaxslarning o'z xatarlarini samarali boshqarish va kamaytirish imkoniyatini ta'minlashga yordam beradi. Jahon iqtisodiyoti o'zaro bog'liq bo'lib borayotganligi sababli, kelgusi yillarda tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishda sug'urta mexanizmining roli yanada muhimroq bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shi P., Xu V., Vang J. Xitoyda tabiiy ofatlar tizimi. Xitoyda tabiiy ofatlar. Springer; Berlin / Heidelberg, Germaniya: 2016.
2. Kong F., Vang Y., Lv L., men Y., Shi P. o'zaro bog'liqlik sharoitida falokatning iqtisodiyotga global va murakkab ta'sirining taraqqiyoti va istiqboli. J. Sent. Xitoy Normasi. Univ. 2018;52:871–882.
3. Surminski S. to'g'ridan-to'g'ri xavfni kamaytirishda sug'urtaning roli: toshqinlarni sug'urtalash holati. Int. Rev. Environ. Res. Econom. 2014;7:241–278. doi: 10.1561 / 101.00000062.
4. Uoker G. R., Mason M. S., Crompton R. P., Musulin R. T. iqlim o'zgarishiga moslashish uchun sug'urta modellashtirish vositalarini qo'llash qurilgan muhit bilan bog'liq qarorlarni qabul qilish. Struct. Infrast. Dvigatel. 2016;12:450–462. doi: 10.1080 / 15732479.2015.1020498.
5. IPCC iqlim o'zgarishi . I, II va III ishchi guruhlarning iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo Hay'at 5-baholash hisobotiga qo'shgan hissasi. Kembrij universiteti matbuoti; Kembrij, buyuk Britaniya: 2014.
6. Nam S. V. sug'urta sohasida iqlim o'zgarishining ta'siri va moslashuvi bo'yicha tadqiqot. J. Clim. Chang. Res. 2017; 8: 153-161. doi: 10.15531 / ksccr.2017.8.2.153.

WORDLY KNOWLEDGE